

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

ટેક્સ અપીલ નં. ૨૦૦૬નો ૧૨૮૧

થી

ટેક્સ અપીલ નં. ૨૦૦૬નો ૧૨૮૮

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી.ન્યાયમૂર્તિ કે. એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય શ્રી.ન્યાયમૂર્તિ કે.જે.ઠાકર

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?	
૨	પત્રકારને સોંપવામાં આવે કે નહીં?	
૩	શું માન. ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	
૫	શું તે દીવાની ન્યાયાધીશને વહેંચવામાં આવશે?	

=====

આવકવેરાના કમિશનર .અરજદાર (ઓ)

વિરુદ્ધ

ધીરજલાલ બી. વડાલીયા.સામાવાળા (ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧ માટે વકીલ શ્રી. પી.જી. દેસાઈ

સામાવાળા (ઓ) નંબર ૧ માટે વકીલ શ્રી. તુષાર પી. હેમાની

=====

કોરમ:માનનીય શ્રી.ન્યાયમૂર્તિ કે. એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય શ્રી. ન્યાયમૂર્તિ કે.જે.ઠાકર

તારીખ:૦૧/૧૨/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ કે. એસ. ઝવેરી દ્વારા)

૧. મહેસૂલ તરફથી ઉપસ્થિત વિધવાન એડવોકેટ શ્રી પી.જી. દેસાઈ અને
કરદાતા તરફથી ઉપસ્થિત વિધવાન એડવોકેટ શ્રી તુષાર હેમાણીને
સાંભળ્યા.

૨. આ અપીલો મારફતે, અપીલકર્તા-મહેસૂલે ઇન્કમ-ટેક્સ એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ, રાજકોટ બેંચ દ્વારા આકારણી વર્ષ ૧૯૯૦-૯૧, ૧૯૯૧-૯૨, ૧૯૯૨-૯૩, ૧૯૯૩-૯૪, ૧૯૯૪-૯૫, ૧૯૯૫-૯૬, ૧૯૯૬-૯૭, ૧૯૯૭-૯૮, ૧૯૯૮-૯૯ માટે આઈટીએ નં. ૮૬૦/આરજેટી/૦૪, ૮૬૧/આરજેટી/૦૪, ૮૬૨/આરજેટી/૦૪, ૮૬૩/આરજેટી/૦૪, ૮૬૪/આરજેટી/૦૪, ૮૬૫/આરજેટી/૦૪, ૮૬૬/આરજેટી/૦૪, ૮૬૭/આરજેટી/૦૪, ૮૬૮/આરજેટી/૦૪ માં પસાર કરાયેલ તારીખ ૨૮.૦૨.૨૦૦૬ ના ચુકાદા અને હુકમને પડકાર્યો છે.

૨.૧ તારીખ ૨૭.૦૬.૨૦૦૭ ના રોજ આ અપીલોને પ્રવેશ આપતી વખતે, આ અદાલતે કાયદાનો નીચે મુજબનો મુદ્દામાલ પ્રશ્ન ઘડ્યો છે:

“શું કેસના તથ્યો અને સંજોગોમાં ઇન્કમ ટેક્સ એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ કાયદાકીય રીતે અને તથ્યો પર એ ઠરાવવામાં સાચી હતી કે ગુલાબ, ચીકુ ઉગાડવાની પ્રવૃત્તિ એ કરમાંથી મુક્ત એવી ખેતીની આવક છે?”

૩. પ્રસ્તુત કેસના તથ્યો એ છે કે આકારણીની કાર્યવાહી દરમિયાન, આકારણી અધિકારીએ નોંધ્યું હતું કે નર્સરીમાંથી થતી આવક કરમૂકિત પાત્ર ન હતી કારણ કે તેને ખેતીની આવક ગણી શકાય નહીં. આકારણીના સદર હુકમ સામે, કરદાતાએ સીઆઈટી(એ) સમક્ષ અપીલો કરી હતી જે ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવી હતી, જેની સામે મહેસૂલે આઈટીએટી સમક્ષ અપીલો કરી હતી જે રદ કરવામાં આવી હતી અને સીઆઈટી(એ) નો હુકમ બહાલ

રાખવામાં આવ્યો હતો. આઈટીએટીના સદર હુકમ સામે, મહેસૂલે હાલની ટેક્સ અપીલો દાખલ કરી છે.

જ. પક્ષકારો તરફથી ઉપસ્થિત વિધવાન એડવોકેટોને સાંભળ્યા અને રજૂઆતો ધ્યાને લીધી. ટ્રિબ્યુનલે આક્ષેપિત હુકમ દ્વારા નોંધ્યું છે કે ગુલાબની ખેતી વિશે કરદાતાની રજૂઆત અસ્વીકાર્ય માનવા માટે મહેસૂલ દ્વારા રેકૉર્ડ પર કોઈ સામગ્રી લાવવામાં આવી નથી જ્યારે કરદાતાએ પોતાના સમર્થનમાં ફોટોગ્રાફ રજૂ કર્યા છે કે તેમણે ગુલાબની ખેતી કરી હતી. ટ્રિબ્યુનલે નોંધ્યું કે વાસ્તવમાં મહેસૂલે એ તથ્ય સામે વાંધો ઉઠાવ્યો નથી કે કરદાતાએ ગુલાબની વિવિધ જાતો વિકસાવી હતી અને પોતાની પ્રવૃત્તિમાં નોંધપાત્ર રોકાણ કર્યું હતું. ટ્રિબ્યુનલે સીઆઈટી વિરુદ્ધ સોંદર્યા નર્સરી (૨૪૧ આઈટીઆર ૫૩૦) ના કેસના નિર્ણયો પર વિચારણા કરી છે જેમાં સીઆઈટી વિરુદ્ધ રાજા બિનોય કુમાર સહાસ રોય (૩૨ આઈટીઆર ૪૬૬) ના કેસ પર વિચારણા કરવામાં આવી હતી.

પ. એક સમાન મુદ્દો આ અદાલત સમક્ષ ઈન્કમ ટેક્સ રિફરન્સ નંબર ૪૦/૨૦૦૦ સાથે ટેક્સ અપીલ નંબર ૨૪/૨૦૦૩ માં પણ વિચારણા અર્થે આવ્યો હતો, જ્યાં આ અદાલતે તારીખ ૧૧.૧૧.૨૦૧૪ ના ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા નીચે મુજબ નોંધ્યું છે:

“૮. ઉપર ટાંકવામાં આવેલા નિર્ણયો ધ્યાને લેતા, આપણે એ નિષ્કર્ષ પર

આવીએ છીએ કે ઉપર દર્શાવેલ વિગતોનું સાવચેતીપૂર્વકનું વાંચન સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે જ્યાં સુધી કરદાતાએ જમીન પર મૂળભૂત કામગીરી એટલે કે જમીન ખેડવી, બીજ વાવવા, રોપણી વગેરે જમીન પર માનવ કૌશલ્ય અને શ્રમનો વિનિયોગ માંગી લેતી કામગીરી કરી ન હોય, ત્યાં સુધી એમ કહી શકાય નહીં કે કરદાતા દ્વારા મેળવેલી આવક ખેતીની આવક છે. વધુમાં, એ પણ સ્પષ્ટ છે કે જો મૂળભૂત કામગીરીના જોડાણમાં કરવામાં આવે તો બાદની કામગીરી પણ ખેતીની કામગીરી ગણાશે. જોકે, માત્ર બાદની કામગીરીને પોતે ખેતીની કામગીરી ગણી શકાય નહીં. તેથી, જો મૂળભૂત કામગીરી કર્યા વિના માત્ર બાદની કામગીરી કરીને કોઈ આવક મેળવવામાં આવે તો આવી આવકને ખેતીની આવક ગણી શકાય નહીં. ઉપર ટાંકવામાં આવેલા નિર્ણયોનો સારાંશ વધુમાં જાહેર કરે છે કે ઉત્પાદનનું સ્વરૂપ અપ્રસ્તુત છે. કૃષિ ઉત્પાદનમાં માત્ર માનવજીવનના નિર્વાહ માટેના ઉત્પાદનો જ નહીં પરંતુ વેપાર અને વાણિજ્ય માટે ઉપયોગી ઉત્પાદનોનો પણ સમાવેશ થશે.

૯. વર્તમાન કેસમાં, છોડ કરદાતાની માર્લિંકીની જમીન પર ઉગાડવામા આવ્યા છે. કરદાતાએ જમીન પર છોડ ઉગાડવા અને ઉછેરવા દરમિયાન કેટલીક કામગીરી કરી હતી જેમ કે જમીન ખેડવી, નિંદણ દૂર કરવું, પાણી પાવું, ખાતર નાખવું વગેરે અને છેવટે છોડને વેચાણ માટે તૈયાર કરવામાં આવે છે. એ કહેવાની જરૂર નથી કે આ તમામમાં માનવ કૌશલ્ય અને

પ્રયત્નો શામેલ છે. જ્યારે છોડ માત્ર જમીનમાં સ્થાપિત થઈ જાય છે ત્યારે જ તેમને યોગ્ય પાત્રોમાં અથવા જમીનમાં યોગ્ય જગ્યાએ સ્થાનાંતરિત કરવામાં આવે છે.

... ૧૧. એકવાર કરદાતાએ દર્શાવી દીધું કે ખેતીની કામગીરી કરવામાં આવી હતી તો કૃષિ ઉત્પાદનના વેચાણમાંથી થતી આવક ખેતીની આવક ગણાશે. અલાહાબાદ હાઈકોર્ટનો મહારાજા વિભૂતિ (ઉપરોક્ત) ના કેસનો ચુકાદો અલગ તારવી શકાય તેમ છે કારણ કે તે કેસમાં ચોક્કસ નિષ્કર્ષ પર પહોંચવા માટે જરૂરી તથ્યો રેકૉર્ડ પર ન હતા. સદર ચુકાદામાં બેંચે બે પ્રકારની નર્સરીઓનો સંદર્ભ આપ્યો હતો- એક જે સક્ષમ ખેડૂત દ્વારા ખેતીની પ્રાથમિક પ્રક્રિયાના સહાયક કે જરૂરી ભાગ તરીકે નિભાવવામાં આવતી હોય જ્યારે બીજી જે ખેતીથી સંપૂર્ણપણે સ્વતંત્ર રીતે વ્યવસાય તરીકે નિભાવવામાં અને ચલાવવામાં આવતી હોય. આવી ચર્ચા પછી, તેઓએ ઉદ્દેખ કર્યો કે તેમાં સામેલ નર્સરીના પ્રકાર અંગે કોઈ ચર્ચા ન હતી. તેને ધ્યાનમાં રાખીને, પ્રશ્નનો જવાબ નકારાત્મક આપવામાં આવ્યો હતો. તેથી, તે કેસ મહેસૂલને મદદરૂપ થતો નથી.

.... ૧૩. તેથી કેસના તથ્યો તેમજ ઉપર વિગતવાર જણાવેલા ન્યાયિક ચુકાદાઓના આધારે, અમને એ ઠરાવવામાં કોઈ સંકોચ નથી કે કરદાતા દ્વારા ચલાવવામાં આવતા નર્સરીના વ્યવસાયમાંથી થયેલી વેચાણની ઉપજ ખેતીની આવક છે. તેથી રિફરન્સ અને ટેક્સ અપીલમાં ઘડવામાં આવેલા

કાયદાના પ્રશ્નનો જવાબ મહેસૂલની વિરુદ્ધમાં અને કરદાતાની તરફેણમાં આપવામાં આવે છે. રિફરન્સ અને અપીલનો તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે.”

૬. તે સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, કોઈ વિગતવાર કારણોની જરૂર નથી અને અમે પ્રશ્નનો જવાબ કરદાતાની તરફેણમાં અને મહેસૂલની વિરુદ્ધમાં આપીએ છીએ. હાલની ટેક્સ અપીલો તે મુજબ રદ કરવામાં આવે છે.

(કે. એસ. ઝવેરી ન્યાયમૂર્તિ)

(કે.જે.ઠાકર , ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.